

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]
חננאל שרעבי
עפרה ורבנר

המערער י.ר.

נגד

המשיבה א.ר.

1

פסק דין

2

3

השופט סארי ג'יוסי – אב"ד

4

1. ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת שושנה ברגר) מיום
06.11.2016 (להלן: "בית משפט קמא"), במסגרתו נדחתה תביעתו של האב, מר י.ר. (להלן:
"האב") כנגד גרושתו ואם בנו, הגברת א.ר. (להלן: "האם") – בה עתר להורות על שינוי תנאי
משמורת בנו הקטין כך שיועבר למשמורתו, או לחילופין ליתן לאם הוראות להעברת הקטין
להתגורר במרחק של עד 25 ק"מ מהעיר קרית טבעון.

9

10

הרקע וההליך בבית משפט קמא

11

2. הצדדים נישאו זל"ז ביום 18.12.2011, ובמסגרת נישואיהם נולד הקטין, י.ר. ביום 00.00.0000
(להלן: "הקטין"). ביום 00.00.0000 חתמו הצדדים על הסכם גירושין, אשר ניתן לו תוקף של
פסק דין בבית הדין הרבני האזורי בחיפה יום לאחר מכן. על פי ההסכם, הקטין יישאר
במשמורת האם עד הגיעו לגיל 18 שנים. כן נקבעו זמני שהות של האב עם הקטין – פעמיים
באמצע שבוע ביום חול כפי שייקבע בהסכמה על ידי הצדדים, ואם לא אז בימי שני ורביעי,
כאשר האב רשאי לקחת את הקטין ישירות מהמסגרות החינוכיות ועד לשעה 20:00.

17

כמו כן, הוסכם כי האב יפגוש בקטין כל סוף שבוע שני ומחצית מהחופשות והחגים, החל
מהגיע הקטין לגיל 3 שנים. הסכמה זו שונתה לאחר מכן, במסגרת הסכם פשרה אליו הגיעו
הצדדים לאחר שהאב הגיש בחודש 11/2013 תביעה ל"משמורת ולקביעת הסדרי ראייה" בבית
משפט קמא. על פי הסכם הפשרה, שאושר ביום 01.04.2014, כל סוף שבוע שני ומחצית

20

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1 מהחופשות והחגים יאסוף האב את הקטין ביום שישי ו/או ערב חג החל מהגיע הקטין לגיל
2 שנתיים. יתר ההסכמות נותרו על כנן.
- 3 הצדדים התגרשו זמ"ז ביום 05.011.2013. בחודש 06/2014 עברה האם להתגורר עם הקטין
4 ב-ע. בבית הוריה.
- 5
- 6 ביום 22.07.2014 הגיש האב את התביעה נשוא ההליך דנן. כאמור לעיל, האב עתר להעברת
7 המשמורת על הקטין אליו, ולחילופין כי בית המשפט יורה לאם לעבור ולגור עם הקטין
8 במרחק שלא יעלה על 25 ק"מ מ-ט (מקום מגוריו). האב טען כי המעבר לערד היה פתאומי,
9 ונעשה שלא בתיאום עמו, ללא הסכמתו וללא פניה וקבלת רשות מבית המשפט לעשות כן.
10 האב טען כי כל משך החיים המשותפים התגוררו הצדדים באזור הצפון וכי אף מיד לאחר
11 הגירושין, התגוררה האם עם הקטין אצל אחותה ב-ק. מ. לאחר מכן, בחודש 02/2014 לערך,
12 עברו האם והקטין להתגורר בבית האב, אף שהצדדים לא היו בני זוג, לאור הצפיפות בבית
13 אחות האם ועל מנת לגדל את הקטין יחדיו.
- 14 עוד טען, כי מעבר האם להתגורר ב-ע. הפך לחלוטין את חייו ואת חיי הקטין, ויצר נתק חריף
15 ביניהם. האב טען כי היות ומרכז חייו ועבודתו הוא בצפון, נוצר מצב בו הוא אינו יכול לעמוד
16 בקיום זמני השהות המינימליים שנקבעו, לאור העובדה כי הנסיעה ל-ע. אורכת כשלוש שעות
17 לכל כיוון. עוד נטען, כי המעבר לא היה לטובתו של הקטין, אשר כל שגרת חייו שונתה, כאשר
18 בבית משפחת האם, בית קטן וצפוף, אין לו אפילו חדר משלו והוא ישן במיטה יחד עם אמו.
19 האב טען כי לאור הקשר החזק עם הקטין, הוא עושה מאמצים רבים על מנת לפגוש אותו גם
20 במצב הבלתי נסבל בו הוא מצוי, אך אין בכך כדי לגרום לקיבוע מצב זה.
- 21
- 22 האם טענה מנגד, כי האב מקיים זמני שהות עם הקטין, וכי לאור פתיחת שלוחה בקרבת
23 מקום מגוריה החדש של האם בשל העסק אותו האב מנהל, הוא ממילא מגיע לאזור מדי שבוע
24 ולמעשה הפך ל"בן בית" באזור, ונוהג להגיע לבית הוריה בערב כדי לבלות עם הקטין בהתאם
25 לזמני השהות ואף לן שם. כמו כן, נטען, כי האב אף אוסף את הקטין מ-ע. לביתו, כאשר האם
26 מגלה גמישות לגבי מועדי ההשבה וזמני השהות. עוד טענה האם, כי מאז לידת הקטין הוא
27 התגורר מרבית חייו ב-ע, וכי החזרה לשם לא נעשתה על דעת עצמה, אלא הייתה בידיעתו
28 והסכמתו של האב. עוד הוסיפה, כי לאב היו שתי הזדמנויות להגביל את מקום מגוריה
29 במסגרת ההסכמות השונות אליהן הגיעו בעבר לרבות בגדרי הסכם הגירושין, אך לא עשה כן,
30 ומכאן שהיה ברור ונהיר כי תהיה פתוחה בפניה הדרך לחזור ל-ע. האם טענה כי לא היה לה
31 ולקטין מקום מגורים קבוע בצפון, והיא נאלצה לנדוד בין בית אחותה לביתו של האב, חרף
32 הגירושין, והכל מתוך התחשבות באב אשר רצה לשהות סמוך לבנו. האם טענה כי המעבר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

1 נבע מרצונה להסתייע בהוריה על מנת להגשים את עצמה, לעבוד וללמוד כך שתוכל לפרנס
2 את עצמה ואת בנה.
3
4 לבית המשפט הוגשו 3 תסקירי עו"ס לסדרי דין אשר נערכו על ידי הגב' סינדי דוידסון (להלן :
5 "העו"ס"). כמו כן, בית משפט קמא מינה מומחה מטעמו, מר יניב דולב אדלשטיין – פסיכולוג
6 קליני מומחה-מדריך (להלן : "המומחה"), לשם בחינת טובתו של הקטין בזיקה למעבר עם
7 אמו ל-ע, ולשם מתן המלצות לעניין חלוקת זמני שהותו אצל כל אחד מההורים. בחוות דעתו,
8 מנה המומחה 6 המלצות, מתוכן 4 המלצות העוסקות במסגרות טיפוליות שונות שהמומחה
9 סבור כי על הקטין ועל ההורים ליטול חלק בהן. בסעיפים 5-6 לפרק ההמלצות, מתייחס
10 המומחה כי לסברתו קיים קושי מהותי במגורים במרחק גדול של הקטין מהאב, לאור היות
11 הקשר ביניהם משמעותי, חיובי וחיוני לקטין. המומחה מדגיש את הצורך במפגשים קבועים
12 בין הקטין לאב, עם מרווח מצומצם ביניהם על מנת ליצור תחושת המשכיות, ולמנוע את
13 תחושת האובדן שייתכן ותיווצר לקטין בפרידות ממושכות מהאב. עוד מתייחס המומחה
14 לקושי אפשרי שיכול לצמוח לקטין מהצורך ליסוע נסיעות ארוכות לבית אביו וחזרה, ולכן
15 סבור כי מרחק סביר בין מגורי הקטין למגוריו אביו הינו 45 דקות נסיעה לכל היותר. עוד
16 ממליץ המומחה כי תינתן משמורת יחידנית לאחד ההורים, לאור מערכת היחסים הבעייתית
17 בין ההורים, וממליץ כי הקטין יישאר במשמורת אמו – אם כי מדגיש את חשיבות קיומם של
18 הסדרי ראייה מסודרים וקבועים עם האב, גם באמצע השבוע (ולא רק בסופי השבוע).

פסק הדין קמא

19
20 6. הצדדים הסמיכו את בית משפט קמא ליתן פסק דינו ללא קיום חקירות ושמיעת עדויות, ועל
21 סמך כתבי הטענות והחומר שהונח לפניו לרבות תסקירי העו"ס וחוות דעת המומחה שמונה
22 וסיכומי הצדדים בכתב.
23 כאמור בית משפט קמא קבע, כי משמורת הקטין תישאר בידי האם, זאת, לאור מספר
24 טעמים: זניחתו של האב בסיכומיו את תביעתו כי המשמורת תועבר לידיו; הסכמות הצדדים
25 על כך במסגרת ההסכמים ביניהם; וכן חוות דעת המומחה ותסקירי העו"ס.
26 באשר לשאלת מקום מגוריו של הקטין, אישר בית משפט קמא את העתקת מגורי הקטין ל-
27 ע. בית משפט קמא הפנה להוראות סעיפים 15, 18(א) ו-25 לחוק הכשרות המשפטית
28 והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן : "חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות"), לפיהן
29 ההחלטה על מקום מגוריו של קטין היא משותפת להוריו, וככל שאלו אינם מגיעים להסכמה
30 הסמכות נתונה לבית המשפט – כאשר העיקרון המנחה, כמו בכל נושא המערב עניינו של
31 קטין, הוא עיקרון טובת הילד.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1
- 2 .7 בית משפט קמא ביסס את הכרעתו על העקרונות שנקבעו בע"מ (ב"ש) 119/08 **פלונית נ' פלוני**
- 3 (להלן: "**עניין פלונית**"), בו הודגש כי כאשר דנים במקום מגוריו של הקטין
- 4 השאלה היא מה טובתם של הקטינים במצב שנוצר כאשר האם המשמורנית מבקשת לעבור,
- 5 ולא האם יש צידוק למעבר והאם התנהגות האם נאותה. כמו כן נקבע, כי כאשר דנים בשאלה
- 6 האם להתיר לאם משמורנית להעתיק את מקום מגוריה עם הקטינים יש לבחון שאלה זו בשני
- 7 מעגלים: הראשון, יכולת הקטינים לעשות את המעבר. השני, האם יש בקשר עם מי מן
- 8 ההורים, גורם המונע ניתוק או הישארות עם אותו הורה ומה האפשרות הטובה ביותר
- 9 לקטינים במצב שנוצר.
- 10
- 11 .8 בית משפט קמא קבע כי אף שלדידו האם פעלה באופן חד צדדי בעת העתקת מגורי הקטין,
- 12 והביע מורת רוחו מהתנהלותה זו, אין הוא נותן לכך משקל לאור המבחן המפנה את הזרקור
- 13 לטובת הקטין במצב שנוצר. בבחינת המעגל הראשון, בית משפט קמא מצא כי "**מתסקירי**
- 14 **העו"ס עולה בבירור כי הקטין עמד במעבר, הסתגל טוב לחייו בערד ותפקודו תקין**". בבחינת
- 15 המעגל השני, מדגיש בית משפט קמא את התרשמותו החיובית מהאב בכל הנוגע ליחסו
- 16 לקטין, אליה שותפים גם המומחה והעו"ס. אולם, בית משפט קמא הגיע לכלל מסקנה כי
- 17 האפשרות הטובה ביותר לקטין היא כי ישאר במשמורת אמו, וכי ככל הנראה גם האב סבר
- 18 כך כאשר הסכימו הצדדים ביניהם שהמשמורת תישאר אצל האם. בנוסף, בית משפט קמא
- 19 לא התרשם כי האם מנסה לחבל בקשר שבין האב לקטין או כי היא עלולה לגרום לניתוק או
- 20 ניכור ביניהם. סיכומו של דבר, משהאם נמצאה כהורה המשמורן המועדף, ובהיעדר
- 21 התרשמות או אינדיקציה לרצון שלה לחבל בקשר בין האב לקטין, לא מצא בית משפט קמא
- 22 שיקול של ממש מכוחו עליו למנוע את אישור המעבר שכבר בוצע.
- 23
- 24 .9 יתרה מכך, בניגוד לעמדה שהציג המומחה, לא סבר בית משפט קמא כי מגורי הקטין במרחק
- 25 כה גדול מאביו יוצר קושי מהותי עבור הקטין, ולכן יש להורות כי הקטין יתגורר במרחק שלא
- 26 יעלה על 45 דקות נסיעה מאביו. בית משפט קמא מצא, כי המקרה שלפניו נופל בגדר אותם
- 27 מקרים בהם הוא מוצא לנכון לסטות מהמלצותיו של המומחה. לדידו, קביעת המומחה בדבר
- 28 מרחק המגורים האופטימלי של הקטין מהאב אינה מתחשבת בכלל העובדות, הנסיבות
- 29 הספציפיות והתנהגויות הצדדים, ואין בה כדי לתת פתרון מעשי במציאות הקיימת והנתונה.
- 30 בית משפט קמא הדגיש כי גם אם היו מתקבלות המלצות המומחה, אין וודאות כי ניתן היה
- 31 לקיים את זמני השהות עם האב כפי שהציע, אף אם הקטין היה מתגורר בקרבת האב, שכן

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1 ניכר כי היה בהם כדי להקשות על הקטין בהתנהלותו היומיומית, בשים לב לכך שהקטין החל
2 ללמוד בכיתה א' בשנת הלימודים הנוכחית.
- 3
- 4 10. בית משפט קמא קבע את המתווה הבא לחלוקת זמני השהות, ולאחר שמצא כי זה מהווה
5 פתרון ראוי המאזן בין השיקולים השונים והאינטרסים של הצדדים, והוא תורם לשימור
6 הקשר בין הקטין לאב:
- 7 א. לאחר תחילת הלימודים של הקטין בבית הספר (כיום תלמיד כיתה א') – אחת
8 לשבועיים בסוף השבוע, הקטין ישהה עם האב מסיום הלימודים ביום ו' ועד מוצ"ש,
9 כאשר האב יחזיר את הקטין לבית אמו עד השעה 20:00.
- 10 ב. נוסף לכך, האב יוכל לפגוש את הקטין בסוף שבוע נוסף (קרי 3 סופי שבוע בחודש),
11 בהתקיים התנאים הבאים:
- 12 1. רצון האב ויכולתו להיפגש עם הקטין במהלך סוף שבוע נוסף בחודש.
- 13 2. בכפוף לסדר יומו של הקטין וצרכיו, קרי בהיעדר פעילויות חברתיות (כגון
14 ימי הולדת, מפגשים חברתיים, טיולים) ו/או פעילויות במסגרת בית הספר,
15 והכל בהצגת מסרונים ו/או מיילים לאב המעידים על הפעילות הצפויה.
- 16 3. הצדדים יתאמו ביניהם בהסכמה את מועד קיום המפגש בסוף השבוע
17 הנוסף. בהיעדר הסכמה, תכריע עו"ס לסדרי דין.
- 18 ג. בנוסף, האב יוכל לפגוש בקטין פעמיים בשבוע, כאשר האב ייקח את הקטין החל
19 מסיום המסגרת החינוכית, ויחזירו לבית האם עד השעה 20:00. האב יודיע לאם עד
20 48 שעות בטרם כל מפגש האם באפשרותו לקיימו. ימי המפגשים יתואמו על ידי
21 ההורים ככל הניתן בהסכמה ותוך התחשבות בצרכי עבודתו של האב. בהיעדר
22 הסכמה, תכריע עו"ס לסדרי דין.
- 23 ד. אחת לחודש תהא האם אחראית להביא את הקטין מ-ע. למרכז הארץ למפגש עם
24 האב בסוף השבוע ולהחזירו ממרכז הארץ ל-ע, וכן תישא בעלויות הכרוכות בכך.
25 הביקורים הנוספים בחודש יהיו באחריות האב ובמימונו.
- 26 ה. בתקופות שאין לימודים, יחלו הביקורים ביום ה' ויסתיימו ביום א'.
- 27 ו. זמני השהות של הקטין יורחבו משמעותית בחגים ובחופשות.
- 28 ז. בית משפט קמא הסמיך עו"ס לסדרי דין בערד לפי סעיפים 19 ו-68 לחוק הכשרות
29 המשפטית והאפוסטרופסות, לקבוע את זמני השהות של הקטין עם אביו בסופי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

1 השבוע, ולהרחיב את זמני השהות בחופשות וחגים, כמפורט לעיל. כן הוסמכה העו"ס
2 להכניס שינויים בזמני השהות שנקבעו בפסק הדין, בהתחשב בטובת הקטין ובסדרי
3 חייו. תוקף ההסמכה ל-24 חודשים.

4

5

טענות הצדדים בערעור

6 11. האב טוען כי בית משפט קמא שגה עת אישר בדיעבד את העתקת מקום מגורי הקטין ל-ע,
7 שנערכה באופן חד צדדי ובניגוד לכל דין, תוך התעלמות מטובת הקטין ומזכויות האב. נטען,
8 כי הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות הן ברורות, ולפיהן קביעת מקום מגוריו
9 של הקטין צריכה להיעשות בהסכמה או באישורו של בית המשפט. כך גם עולה מהפסיקה
10 בסוגיה זו, כאשר העתקת מגורי הקטין על ידי האם לא נעשתה באף אחת מדרכים אלו.

11 טוען האב, כי טעה בית משפט קמא כאשר קיבע את המצב שנוצר, והוציא חוטא נשכר, תוך
12 התעלמות מהתנהגות והתנהלות המשיבה שפוגעת בטובת הקטין. האב טוען כי אף אם הקטין
13 מתגורר ב-ע. כבר כ-3 שנים והשתלב שם, תוצאות פסק הדין צופות פני עתיד והמדובר
14 במשמורת על הקטין עד גיל 18 – כך שיש עוד כ-13 שנים עד אז, ומדובר בילד צעיר שיוכל
15 להסתגל מהר למקום מגורים אחר בקרבת אביו.

16

17 12. טענה נוספת שמעלה האב היא, כי החלטת בית משפט קמא להשאיר את מגורי הקטין ב-ע.
18 אינה עולה בקנה אחד עם טובתו. נטען, כי העתקת מגורי הקטין הובילה להרחקתו מאביו
19 והפסקת הקשר שלו עמו וכפי שהורגל קודם, דבר הפוגע בטובתו לאור הקשר ההדוק שבין
20 האב לבן. בהקשר זה, דוחה האב את טענותיה של האם לפיהן הוא מבלה זמן רב עם בנו ב-ע.
21 ללא הגבלה.

22

23 13. עוד טוען האב, כי בית משפט קמא היה צריך לקבל את חוות דעתו של המומחה, לפיה המעבר
24 ל-ע. גורם קושי מהותי לקטין, בשל המרחק הגדול מאביו הגורם לפרידות ארוכות המקשות,
25 ועל בית משפט קמא היה לקבוע כי המעבר ל-ע. אינו מתיישב עם טובתו של הקטין ולהורות
26 למשיבה להחזירו למגורים באזור הצפון. נטען, כי בית משפט קמא שגה עת לא נתן משקל
27 מכריע לחוות דעת המומחה שמונה על ידו, וכי לא היה מקום והצדקה לסטות מהמלצותיו
28 בהתאם לכלל המנחה לפיו יאמץ בית המשפט את חוות הדעת של מומחה מטעמו.

29

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

14. כן טוען האב, כי נפלה טעות בקביעתו של בית משפט קמא לפיה הוא זנח את טענתו למשמורת. האב טוען, כי לאור חזקת הגיל הרך וכן ראיית טובת הקטין שלא לנתקו מאמו, הסכים תחילה כי הקטין יהיה במשמורת האם ואולם, הסכמה זו התבססה על מגוריו של הקטין בקרבת האב, כך שהתאפשר לו קשר יומיומי עמו ונטילת חלק בגידולו. לאחר המעבר החד צדדי של האם, אשר עמד במרכז הדיון בבית משפט קמא, דרש נחרצות כי בית המשפט יורה למשיבה להחזיר את הקטין לאזור הצפון ולחילופין להעביר את המשמורת לידיה. בהקשר זה נטען, כי שגה בית משפט קמא כאשר ראה בעזרה שניתנה על ידי האב בתום לב להעברת החפצים של האם והקטין ל-ע, כהסכמה להעברתו לשם.
15. עוד טוען האב, כי בית משפט קמא היה צריך לתת דעתו לעניין אי-קיום הסדרי הראייה בפועל בעקבות המעבר ובעטיו של המרחק וזמן הנסיעה הרב. נטען, כי האם עצמה ציינה כי אינה מסוגלת להביא את הקטין לתל אביב ולמעשה מבקשת להפסיק את הסדרי הראייה.
16. כמו כן, במסגרת הערעור מציף האב את הקושי הנובע מהמרחק הגדול בין מקום מגוריו ל-ע, והנסיעות הרבות שעליו לעשות על מנת לראות את בנו, הכרוכות בסיכון לא מבוטל לשלומו ולשלום הקטין. לטענתו, לא ניתן לחיות עם תוצאת פסק הדין שמשמעותה היא כי נגזר עליו לעשות את הנסיעות הארוכות הללו בתדירות שנקבעה עד להגיעו של הקטין לגיל 18. על כן, ביקש כי ככל שלא יבוטל פסק הדין קמא ותינתן הוראה לאם לעבור להתגורר במרחק שלא יעלה על 45 דקות נסיעה (כפי שהמליץ המומחה) ממקום מגורי האב – יוטל נטל ההסעות גם על האם, שתדאג להביא את הקטין לאב מ-ע, והאב ידאג להחזרתו.
17. האם טוענת מנגד, כי הערעור נסב למעשה על טיעונים עובדתיים בלבד, ועניינו היחיד הוא קבלת מלוא מסקנות המומחה, אשר קבע כי טובתו של הקטין היא כי יתגורר במרחק של נסיעה שאינה עולה על 45 דקות מאביו. האם טוענת, כי בפסק הדין של בית משפט קמא, נומקה בפרוטרוט סטייתו מחלק ממסקנות המומחה, ואף זו נתמכה בפסיקה רלוונטית, הקובעת כי בית המשפט אינו משמש "חותמת גומי" לדבריו של מומחה.
- עוד טוענת האם, כי בתשובות המומחה לשאלות הבהרה מטעמה, זה ציין כי יישום המלצותיו בפן המעשי הוא מטלה המונחת בפני בית המשפט, ועל כן קבע בית משפט קמא כי אין בהמלצות המומחה כדי לסייע בפתרון מעשי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

18. האם חזרה על טענותיה לפיהן הקטין בילה ב-ע. את מרבית חייו, בניגוד לטענת האב כי במשך כל חייהם המשותפים התגוררו הצדדים באזור הצפון. האם מצביעה על כך כי הקטין נולד בבית החולים בדרום, וכי מאז לידתו של הקטין הצדדים חיו יחדיו תקופות קצרות בלבד באזור הצפון, כאשר מרבית הזמן התגוררה עם הקטין אצל הוריה ב-ע, לאור אי-נאמנות מצדו של האב, אשר הובילה לפרידות ממושכות בין השניים. לטענת האם, האב ביקר את הקטין בערד במשך חודשים רבים, והיא אפשרה לו לקיים את הסדרי הראייה עם הקטין באין מפריע, אף כאשר הסכסוך בין הצדדים הגיע לנקודות קיצון.
- 8
19. כן טוענת האם, כי האב הוא אשר בחר להוציאה מביתו בחודש 06/2014 לאחר ניסיון נוסף שנעשה לחיים משותפים שארך כ-9 חודשים בלבד, סייע לה להעמיס את חפציה וחפצי הקטין ואף הסיע אותם לבית הוריה ב-ע, מתוך ידיעה מוחלטת כי בכוונתה להשתקע שם.
- 12 מכאן, שכל טענותיו של האב כי העתקת מגוריה ומגורי הקטין הייתה מהלך חד צדדי ופתאומי, ובקשותיו לחזור למצב הקיים ערב המעבר, הן בגדר טענות סרק, שכן בסופו של יום לאחר הולדתו, התגורר הקטין מספר חודשים בלבד באזור הצפון.
- 15
20. בעיקרי הטענות חזרה האם על טענתה לפיה בפני האב נקרו שתי הזדמנויות לבקש ולהגביל את מקום מגוריה עם הקטין, אך סוגיה זו לא עלתה ולו ברמז, ומכאן שהיה זה ברור ונהיר לכל כי באם תחפוץ לשוב ולהתגורר ב-ע, יחד עם הקטין, בכל עת שהיא, פתוחה בפניה הדרך לעשות כן.
- 20 בנוסף, לטענת האם, אין לקבל את טענתו של האב לפיה עמד על דרישתו לקבל משמורת על הקטין, שעה שבסיכומיו מציין מפורשות כי דרישתו היחידה הנה מתן פסק דין שיוורה לאם לעבור לגור עם הקטין במרחק שלא יעלה על 45 דקות ממקום מגוריו, וכן לקיים את כל ההסדרים עליהם המליצו שירותי הרווחה. יתרה מכך, טוענת האם כי ממילא האב, אשר במסגרת עבודתו מבלה זמנו בנסיעות מרובות ברחבי הארץ ובטיסות תכופות לחו"ל, אינו יכול לשמש כמשמורן על הקטין.
- 26
21. עוד האם טוענת כי מאז חזרתה ל-ע, נוהג האב לשהות בבית הוריה בכל עת שהוא מבקש, לן במקום ומבלה עם הקטין כאוות נפשו. עוד טוענת, כי מאז ניתן פסק הדין, הסדרי הראייה מתנהלים כסדרם, על מי מנוחות כאשר הקשר בין הקטין לאביו מיטבי.
- 30

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

דיון והכרעה

- 1
- 2 22. לאחר שעיינתי בפסק דינו של בית משפט קמא, ושקלתי את טענות הצדדים במסגרת ערעור
3 זה – מצאתי כי אין להתערב בקביעותיו של בית משפט קמא בכל הנוגע למשמורת הקטין,
4 בזמני השהות שנקבעו ובאישור שניתן לאם להעתיק את מגוריה ל-ע. ואולם, יש מקום
5 להתערב בחלוקת ההסעות של הקטין, בהתאם לזמני השהות שנקבעו בפסק הדין מהטעמים
6 שיפורטו להלן.
- 7
- 8 23. ראשית, מצאתי כי קביעתו של בית משפט קמא, לפיה משמורת הקטין תישאר אצל האם,
9 מנומקת ונכונה בנסיבות המקרה שלפנינו. מבחינה דיונית, עיון בסיכומי האב שהוגשו בבית
10 משפט קמא מעלה כי לא הועלתה במסגרתם בקשה לסעד של שינוי משמורת הקטין והעברתה
11 מהאם לאב.
- 12 וכך טען האב בפתח סיכומיו :
- 13 **"בתיק זה הגיש האב תביעה בה ביקש להורות לאם להחזיר את בנם**
14 **המשותף, הקטין, אל מקום מגוריו בצפון הארץ...לתת הוראות לגבי מגוריו**
15 **של הקטין ולקבוע כי יתגורר במרחק אשר יאפשר קיום קשר עם האב..."**
- 16 ובפרק הסיכום נכתב כך :
- 17 **"לאור האמור לעיל וכל הפרטים העומדים בפני בית המשפט הנכבד, ולאור**
18 **הקובע (קבוע – ס.ג.) בחוות הדעת של המומחה שמונה ע"י כב' בית המשפט.**
19 **יתבקש בית המשפט הנכבד ליתן פסק דין בו הוא מורה לאם הנתבעת**
20 **לעבור ולגור עם הקטין במרחק שלא יעלה על 45 ק"מ מהישוב ט. וכן**
21 **להורות לאם לקיים את כל הסדרי הראיה עליהם המליצו גורמי הרווחה**
22 **ואשר אושרו ויאשרו ע"י בית משפט נכבד זה".**
- 23 מהמצוטט לעיל ברור כי האב לא עתר למשמורת על הקטין ולא הציג שאלת המשמורת ובידי
24 מי יוחזק הקטין כשנויה במחלוקת. כך גם עולה ממכלול הטיעונים שנפרסו במסגרת
25 הסיכומים, אשר משקפים נקודת המוצא של האב לפיה המשמורת על הקטין היא בידי האם.
26 כך למשל טען, כי אף אם האם היא ההורה המשמורן, אין משמעות הדבר כי זכויותיו אינן
27 בעלות חשיבות בתור האפוטרופוס של בנו. כך גם, הגדיר האב את השאלה העיקרית עליה
28 נסובה תביעתו כך : **"שאלת מעבר הקטין למגורים יחד עם עימו (אימו – ס.ג.) בעיר ע, 300**
29 **ק"מ ממקום מגוריו הקודם, והשפעתו על הקטין ויכולת האב לקיים עימו הסדרי ראייה".**
30 גם כאן, אין התייחסות לשאלת המשמורת, אלא נקודת המוצא היא כי האם היא המשמורנית
31 ולאב זכויות לקיום קשר ומפגשים עם הקטין שיש לאפשר קיומם.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1 נוכח כל האמור לעיל, צדק בית משפט קמא בקביעתו כי האב זנח תביעתו למשמורת, ודי בכך
2 על מנת להותיר את המשמורת בידי האם.
- 3
- 4 24. מעבר לנדרש, אציין כי גם מבחינה מהותית, בית משפט קמא ביסס את החלטתו בעניין
5 המשמורת על חוות דעתו של המומחה וכן על תסקירי העו"ס שהוגשו אשר המליצו על האם
6 כמשמורת, וכן על הסכמתו של האב לכך, כמתחייב על פי הסכם הגירושין, ולא רק משום
7 זניחתו את טענת המשמורת במסגרת תביעתו. הכרעה זו מנומקת היטב, והיא תואמת את
8 המלצות אנשי המקצוע ועל כן אין להתערב בה.
- 9
- 10 25. ועתה להחלטתו של בית משפט קמא לאשר את מעבר האם ל-ע. עם הקטין – כאמור, זו
11 נתקבלה לאחר יישום העקרונות שהותוו בעניין פלונית. ההלכה המשפטית נקטה בגישת
12 "המעשה העשוי". כך גם בעניין פלונית וכך גם בעמ"ש (נצי') 9963-06-11 ס.ג.ג נ' ע.ג (להלן:
13 "עניין ס.ג.ג") אשר אושר בבית המשפט העליון בבע"מ 704/12 פלוני נ' פלונית. באותו מקרה
14 נקבע: "על בית המשפט להכריע מהי האפשרות הטובה ביותר עבור הילדים במצב שיווצר
15 לאחר שהאם תעבור להתגורר כהצהרתה באזור השרון, תוך בחינת עיקרון טובת הילד לאחר
16 שינוי מקום מגורי האם....על בית משפט להניח כי העורך עבר להתגורר באזור אחר בארץ
17 אף אם הוא מרוחק מרחק נסיעה של שעה או יותר ואינו מאפשר עוד קיום משמורת משותפת
18 פיזית, כבר התבצעה, ועל בסיס הנחה זו להכריע בשאלת משמורת הקטינים על פי
19 טובתם...גם עניין שיקומה של האם יש לו נפקות ממשית לקשר של הילדים עם אם מרוצה
20 ומאושרת...".
- 21
- 22 בית המשפט העליון אישר את פסיקת בית המשפט המחוזי הן בעניין פלונית והן בעניין ס.ג.ג
23 (בעע"מ 8132/08 פלוני נ' פלונית וכאמור בבע"מ 704/12 פלוני נ' פלונית). עמדה זו תואמת
24 את האמור ברע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה(2) 321, שם עלתה השאלה בהקשר של
25 הגירה ונפסק: "אמנם להחלטת ההורה להגר השפעה ניכרת על חיי הילדים, אך על בית
26 המשפט להכריע מהי האפשרות הטובה ביותר בעבור הילדים במצב שנוצר בלי להסיט את
27 מבטו מטובת הילדים להתנהגות נאותה בעיניו של ההורה. זאת, אלא אם ניכר מהתנהגות
28 ההורה כי הוא אינו שוקל את טובת הילד ומרוכז הוא בטובתו שלו בלבד... המציאות בעניינו
29 היא כי האב והאם נפרדו. הילד נמסר למשמורת האם, והאם הקימה משפחה חדשה עם י',
30 המתגורר בלונדון. במציאות זו, יש להכריע אם יישאר הילד עם האם או יימסר למשמורתו
31 של האב".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1
- 2 כך נהג בית המשפט העליון בהכריעו בתביעת ההגירה, על בסיס ההנחה כי כבר בוצעה ועל
- 3 בסיסה של זו, אימצו בתי המשפט את אותו עיקרון ומבחו על תביעות להעתקת מגורים בארץ.
- 4
- 5 26. בית משפט קמא יישם במקרה הנ"ל את אותה הלכה וגישה של "המעשה העשוי" והניח כי
- 6 המעבר בוצע (במקרה דנן אכן בוצע), ובחן את טובת הקטין בהתאם לאותה הלכה ובהתאם
- 7 למצב שנוצר לאחר העתקת מקום מגורי האם – המשיבה.
- 8
- 9 מקבל אני את הדרך בה הלך בית משפט קמא, ומוצא כי גם יישום העקרונות על נסיבות
- 10 המקרה נעשה כראוי. באשר ל"מעגל הראשון", בו נדרש בית משפט לבחון את יכולת הקטין
- 11 לעשות את המעבר, הרי שבמקרה שלנו בחינה זו היתה קלה יחסית, ולא נשענה על השערות
- 12 בלבד, משהדברים נבחנו בדיעבד, לאחר ביצוע המעבר. בית משפט קמא, הפנה לתסקירי
- 13 העו"ס, שנערכו לאחר מעברו של הקטין ל-ע, מהם עלה כי הקטין מפותח בהתאם לגילו ובעל
- 14 תפקוד תקין, ומכאן יש לקבוע כי הסתגלותו למעבר היתה טובה.
- 15
- 16 27. באשר ל"מעגל השני" – אכן, משהתרשם בית משפט קמא כי אין בכוונתה של האם לחבל
- 17 בקשר שבין האב לבנו, ומשמצא כי המשמורת על הקטין תהא בידי האם, לא מצא כי
- 18 מתקיימת מניעה כי האם תעתיק מגוריה עם הקטין ל-ע, בכפוף להסדרי הראייה כפי שנקבעו
- 19 על ידי בית משפט קמא, אשר יאפשרו לאב ולקטין לשמור על הקשר ביניהם.
- 20 בית משפט קמא לא התעלם מהתנהלותה של האם כפי שטוען האב, אלא נתן דעתו על כך
- 21 מפורשות (סעיף 57 לפסק הדין), ואף נימק שאין בכך כדי להשפיע על החלטתו, היות ואין אנו
- 22 בוחנים את התנהגות האם או הצידוק למעבר, כי אם טובת הקטין במצב שנוצר. יתרה מזאת,
- 23 במסגרת פסק הדין הביע בית משפט קמא את מורת רוחו גם מהתנהלות האב (סעיף 93 לפסק
- 24 הדין).
- 25 28. ויודגש: באופן בלתי נמנע, כאשר התא המשפחתי מתפרק, ואחד ההורים מבקש לעבור
- 26 למקום מגורים המרוחק מההורה השני, החלטה ומעבר מתוכנן זה גורמים לקשיים הן
- 27 להורים והן לילדיהם, כאשר אין לחדד כי במצב הדברים האופטימלי עבור הקטין, מגורים
- 28 של הוריו בסמיכות אחד לשני תבטיח קשר רציף עם שניהם באופן יומיומי. ואולם, לא ניתן
- 29 לכפות על ההורים, אשר מבקשים לפתוח דף חדש בחייהם לאחר פרידתם, להמשיך לקשור
- 30 גורלם האחד בשני. לעיתים, והדברים נכונים במקרה דנן, ההורה המשמורן מבקש להעתיק

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

- 1 מגוריו למקום הרחוק ממקום המגורים בעת החיים המשותפים, שם הוא סבור כי יתאפשר
2 לו לפתוח דף חדש בחייו, להגשים את רצונותיו, לפתח קריירה מקצועית או זוגיות חדשה
3 ועוד. בסיטואציה זו, מצויים אנו במצב בו האינטרסים של ההורים מתנגשים - מחד רצונו של
4 ההורה המשמורן להגשים עצמו ולהתגורר במקום בו הוא מעוניין, ומנגד זכותו של ההורה
5 השני לשמור על קשר עם ילדיו.
- 6 פסק הדין המנומק של בית משפט קמא מלמד כי הוא בחן ושקל את מכלול הנתונים
7 והאינטרסים בנסיבות העניין, תוך ראיית טובת הקטין כעיקרון המנחה. סבורני, כי בית
8 משפט קמא ערך איזון ראוי בין האינטרסים השונים, והגיע למסקנה הנכונה ביותר עבור
9 הקטין והמטיבה איתו, לפיה ימשיך הוא להיות במשמורתה ולהתגורר עמה ב-ע, על אף
10 המרחק הרב ממקום מגוריו של האב. נוכח מסקנה זו, נכון היה שלא לקבל המלצת המומחה
11 שאינה עולה בקנה אחד עם אותה בחינה, ועם אותה הלכה מחייבת עליה התעכבתי לעיל.
12 זאת כמובן לאחר שבית משפט קמא הבטיח התקיימותם של זמני השהות שנקבעו, אשר
13 יאפשרו לאב לשמור על הקשר עם הקטין. יתר על כן, ראוי להזכיר כי בית משפט קמא קיבל
14 את מרבית המלצותיו של המומחה, למעט זו הנוגעת למרחק הרצוי בין מקום מגוריו לבין
15 מקום מגורי אביו. להמלצה זו ניתן להתייחס כאל משאלת לב אך לא מעבר, כאשר רצונות
16 ההורים אינם נפגשים, וכאשר הדבר מסכל את בחירתו של ההורה המשמורן ביחס למקום
17 אליו הוא מבקש להעתיק את מגוריו.
- 18
- 19 29. כאמור לעיל, הסוגיה היחידה בה אציע לחבריי להתערב, היא זו העוסקת בחלוקת נטל
20 ההסעות של הקטין בהתאם לזמני השהות שנקבעו עם האב. זאת, היות ואף אם נתונה לאם
21 המשמורתית היכולת להעתיק מגוריה, אין משמעות הדבר כי על האב לשאת בעיקר הנטל
22 הכרוך בהסעת הקטין והגעה למפגשים עמו. ההיפך הוא הנכון – אם בוחרת האם להעתיק
23 מגוריה למקום הרחוק ממגורי האב, יהא זה אף צודק כי אותו נטל נוסף ומוגבר, בעקבות
24 אותו מרחק, יחול במרביתו על אותו הורה המעוניין במעבר. דרך זו תאפשר קיומם של זמני
25 השהות עם ההורה הלא משמורן, מבלי להכביד עליו יתר על המידה.
- 26
- 27 30. על כן, מצאתי לנכון לקבוע כי חלוקת הסעות הקטין תהא כדלקמן:
- 28 א. פעמיים בחודש תהא האם אחראית להביא את הקטין מ-ע לתל אביב ולהחזירו מתל
29 אביב ל-ע, במפגש עם האב בסוף השבוע, וכן תישא בעלויות הכרוכות בכך. ככל
30 שהקטין ישהה עם האב סוף שבוע נוסף (שלישי) יהא האב אחראי על הסעת הקטין
31 מ-ע לביתו ובחזרה, ויישא בעלויות הכרוכות בכך.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

ב. יתר הוראות פסק הדין יעמדו בעינן.

לאור המקובץ, אציע לחבריי שלא לעשות צו להוצאות.

ס. ג'יוסי, שופט

[אב"ד]

השופט חננאל שרעבי:

אני מסכים.

ח. שרעבי, שופט

השופטת עפרה ורבנר:

אני מסכימה.

ע. ורבנר, שופטת

הוחלט אם כן לדחות את הערעור למעט קבלתו בענין חלוקת הסעות הקטין כמפורט בסעיף 30 לחוות דעתו של אב"ד.

אין צו להוצאות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-01-1438

1
2
3
4
5
6
7
8
9

ערבון שהפקיד המערער יוחזר לבאת כוחו, עבור המערער.

מותר לפרסום ללא שמות הצדדים ותוך השמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ג' ניסן תשע"ח, 19 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

ע.ורבנר, שופטת

ח. שרעבי, שופט

ס. ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

10
11
12